

UZASADNIENIE

Powód małoletni M. R. (1) reprezentowany przez matkę A. B. po sprecyzowaniu swoich żądań domagał się zasądzenia od pozwanej K. R. alimentów w kwocie 650 zł miesięcznie, płatnych do 10-ego dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami w razie zwłoki z płatnością którejs z rat, poczynając od dnia 1 sierpnia 2017 r.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwana jest matką ojca małoletniego powoda, który nie wykonuje swojego obowiązku alimentacyjnego.

Posiada ona dochody, z których może płacić alimenty jako zobowiązana w dalszej kolejności.

Pozwana K. R. odpowiadając na pozew wniosła o oddalenie skierowanych wobec niej żądań, a także domagała się obciążenia powoda kosztami procesu według norm przepisanych.

Wskazała przy tym, że wysokość jej dochodów nie pozwala na alimentowanie wnuka.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód małoletni M. R. (1) jest synem A. B. i J. R., który jest synem pozwanej.

A. B. i J. R. pozostawali w związku około 4 lat. Z ich związku narodził się syn M. R. (1). Po urodzeniu przez A. B. dziecka, jej kontakty z J. R. pogorszyły się. Utrzymywała się z opieki społecznej, zasiłku rodzinnego i pomagała jej matka.

Dnia 12 marca 2009 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich zasądził od J. R. na rzecz małoletniego kwotę 500 złotych miesięcznie tytułem alimentów. Wyrokowi temu nadano klauzulę wykonalności dnia 24 marca 2009 roku.

J. R., syn pozwanej nie wywiązuje się ze swojego obowiązku alimentowania powoda. Prowadzona przez komornika egzekucja jest całkowicie bezskuteczna. Na dzień 24 sierpnia 2017 r. zaległość syna pozwanej z tytułu alimentów na powoda wyniosła 12.500,00 zł; 7.059,09 zł. odsetek, 41.000,00 zł. świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, 15.852,14 zł odsetek zaległych dla Funduszu Alimentacyjnego. J. R. niełożył na utrzymanie syna i nie interesuje się nim. Nie pracuje i nie pobiera stałych świadczeń. Ojciec małoletniego nie wspiera matki swojego syna w utrzymaniu i jego wychowaniu. Nie interesuje się jego potrzebami.

Ojciec nie utrzymuje kontaktów z synem i o niego nie zabiega.

Małoletni M. R. (1) urodził się dnia (...) w O.. M. R. (1) jest obecnie w IV klasie podstawowej. Wymieniony ma niedoczynność tarczycy, nie przyjmuje leków, ale jest pod kontrolą endokrynologa.

Matka powoda A. B. ma 31 lat, mieszka w O., z zawodu jest technikiem rolnikiem. Nie pracowała przed urodzeniem dziecka. Ma średnie wykształcenie, w 2006 roku zakończyła naukę. Razem z synem M. mieszka u swojej matki, która pracuje. Do sierpnia 2017 r. matka małoletniego otrzymywała wsparcie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w D. w postaci świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Od sierpnia nie otrzymuje świadczenia z uwagi na osiągnięty dochód tj. 1.500-1.800 złotych miesięcznie. Dostała informację od pracodawcy, że jej umowa o pracę zostanie rozwiązana. Od czerwca 2017 r. matka małoletniego pracuje w gospodarstwie rolnym, przy drobiu. Nie posiada majątku. Matka powoda odwozi i przywozi syna ze szkoły. Nie ma kontaktu z ojcem dziecka. A. B. z otrzymanych dochodów pokrywa na bieżąco wszystkie wydatki związane z prowadzeniem domu, wyżywieniem powoda, zakupem dla powoda odzieży, lekarstw, kosztami paliwa w związku z dojazdami do szkoły, opłatami związanymi ze szkołą (fundusz rodzicielski, wycieczki szkolne, obiady w szkole), kosztami opłat za prąd oraz opału w sezonie grzewczym. Matka pozwanego nie posiada innych dzieci, nie ma pomocy ze strony swojej rodziny. Powód oraz jego matka nie

utrzymują kontaktów z synem pozwanej ani z pozwaną. Zna matkę ojca dziecka K. R.. Pozwana czasami przesyła paczki dla wnuka.

Ojciec powoda J. R. nie otrzymuje kontaktów z synem i nie spełnia wobec niego obowiązku alimentacyjnego. Nie utrzymuje także z jego matką. Nie jest wiadome co teraz robi, czym się zajmuje. Odbywał karę pozbawienia wolności w wymiarze 5 miesięcy w Zakładzie Karnym w B.. Nie ma innych dzieci. Przed osadzeniem w Zakładzie Karnym pracował za granicą przy pracach budowlanych.

Obecnie jest bezdomny. Nie posiada majątku.

Pozwana K. R., ma 68 lat, mieszka w P., jest emerytką. Choruje przewlekle na cukrzycę, nadciśnienie tętnicze, migotanie przedsionków. Regularnie przyjmuje leki. Wymieniona jest biologiczną matką ojca małoletniego J. R.. Była obecna na I Komunii Świętej wnuka, która odbyła się w maju 2017 r.

W miarę możliwości wysyła paczki na rzecz małoletniego. Posiada mieszkanie własnościowe o wielkości 76,9 m². Otrzymywała dochód w wysokości 1681,68 złotych miesięcznie z ZUS w ramach świadczenia emerytalnego. W marcu uzyskała podwyżkę świadczenia, obecnie otrzymuje 1.730 złotych.

Ponosi miesięczne wydatki za czynsz, leki, wodę, ratę kredytu, energię elektryczną, telefon stacjonarny, telefon komórkowy, internet oraz opłatę za laptopa.

Nie wie, dlaczego syn nie płaci alimentów na swojego syna. Mieszka z 49-letnią córką. Córka nie ma dzieci, jest woźną. Czynsz za mieszkanie spona razem z córką, po połowie. W 2016 r. zaciągnęła kredyt na remont mieszkania, którego jest właścicielką. Posiada także laptopa zakupionego na raty, które będą spłacane jeszcze przez rok.

Jest matką dwóch synów i dwóch córek: B. R., A. S., M. i M. R. (2). Ojciec J. R. nie żyje od 2006 r.

Wnukowi przesyła prezenty z okazji świąt.

(dowód : informacja od komornika k.6-8, faktury, umowa pożyczki ekspresowej k.21, umowa przelewu praw z umowy ubezpieczenia osobowego k.24, rozliczenie PIT za 2016 rok k.29, decyzja o waloryzacji emerytury k.31, umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych k.34, zestawienie kosztów k.47- 48, rachunki k. 20-34, zestawienie kosztów k.47- 48, zeznania stron k. 52- 53, akta sprawy III RC 898/08 k. 2, k. 3,k. 21-23, k.24)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie częściowo.

Zgodnie z treścią art. 128 kro obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Według art. 129 § 1 kro obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych- obciąża bliższych stopniem przed dalszymi.

Natomiast stosownie do treści art. 132 kro obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

W przedmiotowej sprawie powód wykazał, iż nie może uzyskać należnych mu środków na utrzymanie od osoby zobowiązanej do alimentowania go w pierwszej kolejności. Art. 133 kro stanowi w § 1, iż rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. To ojciec małoletniego powoda powinien zgodnie z treścią art. 133 kro,łożyć na jego utrzymanie w sytuacji, gdy ten nie jest się w stanie

samodzielnie utrzymać, a nie posiada przy tym majątku, z którego dochód mógłby być przeznaczony na jego utrzymanie. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż przedstawicielka ustawowa powoda dysponuje tytułem wykonawczym przeciwko ojcu powoda. Pomimo to, ojciec dziecka nie wywiązuje się z ciążącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie syna. Prowadzona przeciwko ojcu powoda egzekucja komornicza jest bezskuteczna.

Do sierpnia 2017 roku matka małoletniego otrzymywała wsparcie z Miejscowego Ośrodka Pomocy (...) w D. w postaci świadczenia z funduszu alimentacyjnego, jednak już go nie otrzymuje z uwagi na osiągnięte dochody. Dochód ten to kwota 1.500-1.800 złotych. Ponadto, kwoty wypłacane przez fundusz alimentacyjny, to pieniądze, które w rzeczywistości powinien płacić ojciec dziecka. Obecnie małoletni pozostaje na całkowitym utrzymaniu matki, która utrzymuje się jedynie z wynagrodzenia za pracę.

Tym samym zdaniem Sądu zachodzą okoliczności, w których obowiązek alimentowania małoletniego powoda może być nałożony na osobę zobowiązaną do tego w dalszej kolejności. Małoletni nie posiada zstępnych, a zatem w kolejności obowiązek alimentowania go przechodzi na jego wstępnych. Pomijając jego rodziców, następnymi w kolejności zgodnie z art. 129 kro są dziadkowie. Z uwagi na to, iż dziadek małoletniego M. R. (1) zmarł w 2006 r., obowiązek ten przechodzi na babcie, którą jest K. R..

W następnym rzędzie podnieść należy, iż w ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala również na przyjęcie, że małoletni znajduje się obecnie w niedostatku, co jest przesłanką zasądzenia alimentów od osoby niebędącej rodzicem uprawnionego. Należy bowiem podkreślić, że małoletni powód wymaga wyżywienia, w tym opłaty miesięcznej za spożywane obiady w szkole, odzieży, możliwości udziału w organizowanych wycieczkach szkolnych i innych kosztów, które są związane ze szkołą jak np. opłata za fundusz rodzicielski. Ponadto, niezbędne są też dojazdy do szkoły, które wynoszą matkę powoda około 160-200 złotych miesięcznie. Pojawiają się w związku z tym liczne wydatki niezależnie od zwykłych kosztów utrzymania i wychowania dziecka.

Rozmiar obowiązku alimentacyjnego zobowiązanych w dalszej kolejności do alimentacji ustala się niezależnie od obowiązku alimentacyjnego ustalonego pierwotnie. Sąd musi ponownie ustalić zakres tego obowiązku, biorąc za punkt wyjścia dyrektywy określone w art. 135 § 1 kro, zgodnie z którymi zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W ocenie Sądu podawany przez przedstawicielkę ustawową powoda rozmiar usprawiedliwionych potrzeb powoda jest rozsądny i odpowiada rzeczywistości.

Niemniej jednak obowiązek alimentacyjny babci jako zobowiązanej w dalszej kolejności ma charakter bądź substytucyjny bądź subsydiarny. Babcia jest zobowiązana do pokrycia potrzeb wnuka, których nie da się zaspokoić dzięki staraniom jego matki. W związku z tym, Sąd stwierdził, iż matka małoletniego wykazała dostatecznie potrzeby jej dziecka, biorąc pod uwagę, iż ojciec małoletniego, którego obowiązek alimentacyjny obciąża w pierwszej kolejności potrzeb tych nie zaspokaja.

W sprawach o alimenty skierowane przeciwko dalszym członkom rodziny, a w szczególności przeciwko dziadkom uprawnionym Sąd uwzględnia na ich korzyść również to, że nie są oni bezpośrednio odpowiedzialni za zapewnienie środków na utrzymanie uprawnionych, a ich odpowiedzialność jest subsydiarna, lub wręcz zastępcza. W stosunku do dziadka i babci Sądy zawsze stosując kryteria z art. 135 kro nie robią tego w sposób tak bezwzględny jak w przypadku rodziców, którzy decydując się na potomstwo powinni przewidywać łączące się z jego wychowaniem wydatki i dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić mu jak najlepsze warunki do rozwoju i wzrostu.

Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało również, że pozwana jest w stanie spełniać swój obowiązek alimentacyjny względem wnuka, choć nie w rozmiarze, w jakim tego domagała się jego matka. Wskazać należy, że pozwana dysponuje stałymi dochodami w wysokości 1.730 złotych. Z dochodów tych pozwana ponosi wydatki związane z utrzymaniem domu. Na jej miesięczne wydatki składają się: czynsz w wysokości 663,54 zł., leki 36,97 zł., opłata za wodę w wysokości 98,35 zł., comiesięczna rata za zaciągnięty kredyt w kwocie 471,16 zł. do 10 maja 2020 roku., wydatki związane z energią elektryczną 141,33 zł., telefonem stacjonarnym 31,98 zł., a także telefonem

komórkowym, internetem i ratą za kredyt zaciągnięty na laptopa w kwocie 224,20 zł. Łącznie wydatki miesięczne pozwanej wynoszą ok. 1.668 złotych.

W ocenie Sądu przeliczenie i przeanalizowanie wszystkich wydatków ponoszonych przez pozwaną uprawnia wniosek, iż pomimo tego, że jej sytuacja materialna jest przeciętna, to wszakże jest ona lepsza niż sytuacja powoda oraz jego matki. Wydatki związane z zaspokojeniem potrzeb pozwanej są znacznie niższe niż wydatki powoda i jego matki w stosunku do uzyskiwanych przez nich dochodów. Nie mniej jednak mając na uwadze fakt, że obowiązek alimentacyjny jest zindywidualizowany, jest ustalany z uwzględnieniem sytuacji osobistej i materialnej zobowiązanego, Sąd uznał za zasadne obciążenie alimentami pozwanej.

Biorąc pod uwagę wszystkie podniesione okoliczności Sąd uznał, że zasadne i celowe jest obciążenie pozwanej obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz wnuka w wysokości po 100,- zł miesięcznie. Dzięki temu matka powoda będzie dysponowała dochodami, które pomogą jej w zapewnieniu synowi lepszego bytu. Zdaniem Sądu zasądzone alimenty odpowiadają również sytuacji materialnej pozwanej.

Mając, wszakże na względzie fakt, że alimenty zasądzono od babci, osoby zobowiązanej do alimentacji w dalszej kolejności, która nie jest bezpośrednio odpowiedzialna za działania jej syna, Sąd zasądził alimenty na bieżąco.

Rozstrzygnięcie takie uwzględnia również sytuację materialną pozwanej, która o ile jest w stanie płacić bieżące alimenty, o tyle miałaby trudność ze spłatą zaległości.

Nie stać jej również na płacenie alimentów wyższych niż po 100 zł miesięcznie bez uszczerbku dla jej niezbędnego utrzymania.

Przy ocenie możliwości płatniczych pozwanej trzeba bowiem mieć na uwadze także jej wiek i związany z nim stan zdrowia.

Ponadto pozwana, aczkolwiek w bardzo ograniczonym zakresie interesowała się sytuacją powoda przesyłała mu prezenty.

Stąd też sąd oddalił powództwo w części ponad kwotę alimentów zasądzoną od pozwanej.

Mając na uwadze wynik postępowania sąd wzajemnie zniósł między stronami koszty procesu na podstawie art.100 k.p.c., który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

W przedmiocie kosztów sądowych orzeczono po myśli art. art. w zw. z art. 102 kpc mając na uwadze brak dochodów i majątku powoda oraz fakt, że pozwana powinna przeznaczyć środki będące w jej dyspozycji przede wszystkim na potrzeby powoda i własne utrzymanie